

అరణ్యపర్వము - జ్ఞానవ్రతము

విఘ్నేశ్వర ధ్యానమ్

నమస్తే గణనాథాయ గణానాం పతయే నమః ।
భక్తిప్రియాయ దేవేశ భక్తేభ్యః సుఖదాయక ॥

శ్రీనివాస ధ్యానమ్

అనన్తవేదసంవేద్యం నిర్దోషం గుణసాగరమ్ ।
అతీంద్రియం నిత్యముక్తం శ్రీనివాసం భజేనిశమ్ ॥

శ్రీకృష్ణ ధ్యానమ్

వందే నవఘనశ్యామం పీతకాశేయవాససమ్ ।
సానన్దం సున్దరం శుద్ధం శ్రీకృష్ణం ప్రకృతేః పరమ్ ॥

వ్యాస ధ్యానమ్

వేదవ్యాసం స్వాత్మరూపం సత్యసన్దం పరాయణమ్ ।
శాన్తం జితేంద్రియక్రోధం సశిష్యం ప్రణమామ్యహమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, జగద్రక్షణార్థమవతీర్ణస్య, శ్రీమదఖి-
లాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినః,
పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, సర్వేషాం, భక్తజనానామ్, ఆధివ్యాధినివృత్తిద్వారా,
ఆయురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం, సర్వారిష్టనివృత్తిద్వారా సకలశ్రేయోఽ-
భివృద్ధ్యర్థం, ధర్మార్థకామమోక్షాఖ్య, చతుర్విధ, పురుషార్థసిద్ధ్యర్థం,
సమస్తపాపక్షయార్థం, శ్రీపరమేశ్వరప్రీత్యర్థం శ్రీమన్మహాభారతే, వనపర్వణి,
యథాశక్తి, సప్తవింశోఽధ్యాయః, శ్లోకపారాయణం, ఆచార్యముఖేన
కరిష్యామహే.

శ్రీకృష్ణపరబ్రహ్మణే నమః

వైశంపాయన ఉవాచ ।

తతో వనగతాః పార్థాః సాయాహ్నో సహ కృష్ణయా ।

ఉపవిష్టాః కథాశ్చక్రుః దుఃఖశోకపరాయణాః ॥

॥27-1॥

ప్రియా చ దర్శనీయా చ పండితా చ పతివ్రతా ।

అథ కృష్ణా ధర్మరాజమ్ ఇదం వచనమబ్రవీత్ ॥

॥27-2॥

న నూనం తస్య పాపస్య దుఃఖమస్మాసు కించన ।

విద్యతే ధార్తరాష్ట్రస్య నృశంసస్య దురాత్మనః ॥

॥27-3॥

యస్త్యాం రాజన్ మయా సార్థమ్ అజినైః ప్రతివాసితమ్ ।

వనం ప్రస్థాప్య దుష్టాత్మా నాన్వతప్యత దుర్మతిః ॥

॥27-4॥

ఆయసం హృదయం నూనం తస్య దుష్కృతకర్మణః ।

యస్త్యాం ధర్మపరం శ్రేష్ఠం రూక్షాణ్యశ్రావయత్ తదా ॥

॥27-5॥

సుఖోచితమదుఃఖార్థం దురాత్మా ససుహృద్గణః ।

ఈదృశం దుఃఖమానీయ మోదతే పాపపూరుషః ॥

॥27-6॥

చతుర్థామేవ పాపానామ్ అస్రం న పతితం తదా ।

త్వయి భారత నిష్క్రాంతే వనాయాజినవాససి ॥

॥27-7॥

దుర్యోధనస్య కర్ణస్య శకునేశ్చ దురాత్మనః ।

దుర్భ్రాతుస్తస్య చోగ్రస్య రాజన్ దుఃశాసనస్య చ ॥

॥27-8॥

ఇతరేషాం తు సర్వేషాం కురూణాం కురుసత్తమ ।

దుఃఖేనాభిపరీతానాం నేత్రేభ్యః ప్రాపతజ్జలమ్ ॥

॥27-9॥

ఇదం చ శయనం దృష్ట్వా యచ్ఛాసీత్ పురాతనమ్ ।

శోచామిత్వాం మహారాజదుఃఖానర్థం సుఖోచితమ్ ॥

॥27-10॥

దాంతం యచ్చ సభామధ్య ఆసనం రత్నభూషితమ్ ।
దృష్ట్వా కుశవృషీం చేమాం శోకో మాం ప్రదహత్యయమ్ ॥ 27-11॥

యదపశ్యం సభాయాం త్వాం రాజభిః పరివారితమ్ ।
తచ్చ రాజన్నపశ్యంత్యాః కా శాంతిర్బదయస్యమే ॥ 27-12॥

యా త్వాఽశ్రాం చందనాద్దిగ్ధమ్ అపశ్యం సూర్యవర్చసమ్ ।
సా త్వాం పంకమలాద్దిగ్ధం దృష్ట్వా ముహ్యోమి భారత ॥ 27-13॥

యా త్వాఽహం కౌశికైర్వస్త్రైః శుభ్రైరాచ్ఛాదితం పురా ।
దృష్ట్వవత్యస్మిరాజేంద్ర సాఽత్వాం పశ్యామి చీరిణమ్ ॥ 27-14॥

యచ్చ తద్రుక్మపాత్రీభిః బ్రాహ్మణేభ్యః సహస్రశః ।
హ్రీయతే తే గృహోదన్నం సంస్కృతంసార్వకామికమ్ ॥ 27-15॥

యతీనామగృహోణాం తే తథైవ గృహమేధినామ్ ।
దీయతే భోజనం రాజన్ అతీవ గుణవత్ ప్రభో ॥ 27-16॥

సత్కృతాని సహస్రాణి సర్వకామైః పురా గృహే ।
సర్వకామైః సువిహితైః యదపూజయథా ద్విజాన్ ॥ 27-17॥

తచ్చ రాజన్నపశ్యంత్యాః కా శాంతిర్బదయస్య మే ।
యత్ తే భ్రాతృన్ హారాజ యువానో మృష్టకుండలాః ॥ 27-18॥

అభోజయంత మిష్టాన్నైః సూదాః పరమసంస్కృతైః ।
సర్వాంస్తానద్య పశ్యామి వనే వన్యేన జీవినః ॥ 27-19॥

అదుఃఖార్థాన్ మనుష్యేంద్ర నోపశామ్యతి మే మనః ।
భీమసేనమియం చాపి దుఃఖితం వనవాసినమ్ ॥ 27-20॥

ధ్యాయతః కిం న మన్యుస్తే ప్రాప్తే కాలే వివర్ధతే ।
భీమసేనం హి కర్మాణి స్వయం కుర్వాణమచ్యుతమ్ ॥ 27-21॥

సుఖార్హం దుఃఖితం దృష్ట్వా కస్మాన్మన్యుర్నవర్థతే ।
సత్కృతం వివిధైర్యానైఃస్తైరుచ్ఛావచైస్తథా ॥ 27-22॥

తం తే వనగతం దృష్ట్వా కస్మాన్మన్యుర్న వర్థతే ।
అయం కురూన్రణే సర్వాన్హంతుముత్సహతే ప్రభుః ॥ 27-23॥

త్వత్ప్రతిజ్ఞాం ప్రతీక్షంస్తు సహతేఽయం వృకోదరః ।
యోఽర్జునేనార్జునస్తుల్యః ద్విబాహుర్బహుబాహునా ॥ 27-24॥

శరావమర్దే శీఘ్రత్వాత్ కాలాంతకయమోపమః ।
యస్య శస్త్రప్రతాపేన ప్రణతాః సర్వపార్థివాః ॥ 27-25॥

యజ్ఞే తవ మహారాజ బ్రాహ్మణానుపతస్థిరే ।
తమిమం పురుషన్యాఘ్రం పూజితం దేవదానవైః ॥ 27-26॥

ధ్యాయంతమర్జునం దృష్ట్వా కస్మాద్దరాజన్వ కుప్యసి ।
దృష్ట్వా వనగతం పార్థమ్అదుఃఖార్హం సుఖోచితమ్ ॥ 27-27॥

న చ తేవర్థతే మన్యుఃతేన ముహ్యోమి భారత ।
యో దేవాంశ్చ మనుష్యాంశ్చ సర్వాంశ్చైకరథోఽజయత్ ॥ 27-28॥

తం తే వనగతం దృష్ట్వా కస్మాన్మన్యుర్న వర్థతే ।
యో యానైరద్భుతాకారైఃహయైర్షాగైశ్చ సంవృతః ॥ 27-29॥

ప్రసహ్య విత్తాన్యాదత్త పార్థివేభ్యః పరంతప ।
క్షిపత్యేకేన వేగేన పంచబాణశతాని యః ॥ 27-30॥

తం తే వనగతం దృష్ట్వా కస్మాన్మన్యుర్న వర్థతే ।
శ్యామం బృహంతం తరుణం చర్మిణాముత్తమం రణే ॥ 27-31॥

నకులం తే వనే దృష్ట్వా కస్మాన్మన్యుర్న వర్థతే ।
దర్శనీయం చ శూరం చ మాద్రీపుత్రం యుధిష్ఠిర ॥ 27-32॥

సహదేవం వనే దృష్ట్వా కస్మాత్ క్షమసి పార్థివ ।
నకులం సహదేవం చ దృష్ట్వా తే దుఃఖితావుభౌ ॥ 27-33॥

అదుఃఖార్హౌ మనుష్యేంద్ర కస్మాన్మన్యుర్న వర్ధతే ।
ద్రుపదస్య కులే జాతాం సుషాం పాండోర్మహాత్మనః ॥ 27-34॥

ధృష్టద్యుంనస్య భగినీం వీరపత్నీమనువ్రతామ్ ।
మాం వై వనగతాం దృష్ట్వా కస్మాత్క్షమసి పార్థివ ॥ 27-35॥

నూనం చ తవ నైవాస్తి మన్యుర్భరతసత్తమ ।
యత్ తే భ్రాత్రాంశ్చ మాం చైవ దృష్ట్వా నవ్యథతే మనః ॥ 27-36॥

న నిర్మన్యుఃక్షత్రియోఽస్తి లోకే నిర్వచనం స్మృతమ్ ।
తదద్య త్వయి పశ్యామి క్షత్రియే విపరీతవత్ ॥ 27-37॥

యో న దర్శయతే తేజః క్షత్రియః కాల ఆగతే ।
సర్వభూతాని తం పార్థ సదా పరిభవన్త్యుత ॥ 27-38॥

తత్ త్వయా న క్షమా కార్యా శత్రూన్ ప్రతి కథంచన ।
తేజసైవ హి తే శక్యా నిహన్తుం నాత్ర సంశయః ॥ 27-39॥

తథైవ యః క్షమాకాలే క్షత్రియో నోపశాన్యతి ।
అప్రియం సర్వభూతానాం సోముత్రేహ చ నశ్యతి ॥ 27-40॥

ఇతి శ్రీమహాభారతే వనపర్వాంతర్గత అర్జునాభిగమనపర్వణి
ద్రౌపదీపరితాపవాక్యే సప్తవింశోఽధ్యాయః ॥ 27 ॥

శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామి వారి గోవిందనామావళి

అథ క్షమాప్తార్థనా

యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ లోకక్షేమప్రార్థనా

స్వస్తిప్రజాభ్యః పరిపాలయంతాం న్యాయ్యేనమార్గేణ మహీం మహీశాః ।
గోబ్రాహ్మణేభ్యశ్చుభమస్తు నిత్యం లోకాస్సమస్తాస్సుఖినో భవన్తు ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్

కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్

శ్రీయఃకాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

